ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮਸਕੀਨੀਆ

(ਅਵਤਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਪਿਛੇ ਪਿਛੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।)

ਸੁਰਜੀਤ : ਹੁਣ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਨੇ, ਸਾਰੇ ਕੱਪੜੇ ਪ੍ਰੈਸ ਹੋਏ ਮਧੋਲੇ ਗਏ ਨੇ।

ਅਵਤਾਰ : ਤੈਨੂੰ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਪਈ ਹੋਈ ਏ, ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਏ ਉਸ ਵਾਸਕਟ ਦੀ, ਚੰਗੀ ਭਲੀ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੇ ਉੱਡ ਗਈ ਏ ਉਤੋਂ ਫਲਾਇਟ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਰਹਿ ਗਏ ਨੇ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੁਸੀਂ ਸੂਟਕੇਸ ਤਿਆਰ ਕਰੋ, ਮੈਂ ਲੱਭਦੀ ਆਂ।

ਅਵਤਾਰ : ਸੂਟਕੇਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਫਾਹੇ ਦੇਵਾਂ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਦੇ ਆਈ।

ਅਵਤਾਰ : ਕੀ ਪਤਾ ਦੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ ਪਰਸੋਂ ਜਿਹੜੀ ਬਰਤਨਾਂ ਵਾਲੀ ਬਿਠਾਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਹਨੂੰ ਹੀ ਭਾਵੇਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਨਹੀਂ, ਉਹ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਕੱਪੜੇ ਸਨ, ਉਂਝ ਵੱਡੇ ਮੰਗਦੀ ਸੀ, ਸਟੀਲ ਦੀ ਛਾਨਣੀ ਦੇ ਗਈ ਸੀ, ਦੋ ਵੱਡੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਦੇਂਦੀ ਤਾਂ ਡੋਲ ਵੀ ਦੇ ਦੇਂਦੀ।

ਅਵਤਾਰ : ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਹੋਣਾ, ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਸਕਟ ਚਲੀ ਗਈ ਹੋਣੀ ਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਤਨ ਲੈਣਾ ਤੁਹਾਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਏ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਸਾੜ੍ਹੀ ਹੀ ਚਲੀ ਜਾਏ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਹਾਂ ਸਾੜ੍ਹੀਆਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬੜੀਆਂ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ ਕਿ ਮੈਂ ਬਰਤਨਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਂਦੀ ਫਿਰਦੀ ਆਂ।

ਅਵਤਾਰ : ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਗੱਲ ਵਾਸਕਟ ਦੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਵਿਚ ਸਾੜ੍ਹੀਆਂ ਲੈ ਆਈ ਏਂ, ਇਹੋ ਹੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਜਨਾਨੀਆਂ ਦੀ ਭੈੜੀ ਆਦਤ ਏ ਕਿ ਗੱਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਏ ਤੁਸੀਂ ਵਿਚ ਸਾੜ੍ਹੀਆਂ ਲਿਆ ਵਾੜਦੀਆਂ ਹੋ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਇਹ ਭੈੜੀ ਆਦਤ ਏ ਕਿ ਚੀਜ਼ ਆਪ ਏਧਰ ਉਧਰ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹੋ ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੀਵੀਂ 'ਤੇ ਲਗਾ ਦੇਂਦੇ ਹੋ।

ਅਵਤਾਰ : ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਮੈਂ ਜਾ ਕੇ ਉਤੇ ਚੁਬਾਰੇ

ਵਾਲੀ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ (ਜਾਣ ਲਗਦਾ ਏ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਮਾਂ ਜੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦਾ ਡੂਨਾ ਚੁੱਕੀ ਮਿਲਦੇ ਨੇ।)

ਮਾਂ ਜੀ : ਲੈ ਅਵਤਾਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੈ ਲੈ, ਮੈਂ ਬੌਬੀ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਾ ਕਰਾਇਆ ਸੀ, ਤੇ ਤੇਰੀ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਸੁਖ-ਸਾਂਦ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ।

ਅਵਤਾਰ : ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਹਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੈਣ ਦੀ, ਨੂੰਹ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਖਵਾਓ। (ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਮਾਂ ਜੀ : ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰੇ ਇਹ ਅਵਤਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਏ, ਬੜਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਏ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਮਾਂ ਜੀ, ਓਹਨਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਰ ਵਾਲੀ ਵਾਸਕਟ ਨਹੀਂ ਪਈ ਲੱਭਦੀ। ਉਤੋਂ ਜਾਣ ਦਾ ਵੇਲ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਏ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਅੱਛਾ ਤੂੰ ਲੈ ਲੈ, ਮੈਂ ਅਵਤਾਰ ਦੇ ਬਾਊ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਨੀ ਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਾਲੇ ਚਾਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪੀਤੀ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹਾਂ। (ਜਾਂਦੀ ਹੈ)

(ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਬਾਊ ਜੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।)

ਬਾਊ ਜੀ : ਕੀ ਗੱਲ ਏ ? ਘਰ ਵਿਚ ਬੜੀ ਹਿਲਜੁਲ ਏ, ਇਕ ਕੱਪ ਜੋ ਚਾਹ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਏ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਲਵੋ, ਅਵਤਾਰ ਦੀ ਹਾਲੇ ਤਿਆਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਉਤੋ ਂਜਾਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਏ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਪਰ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਏ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਸੂਟਕੇਸ ਹੀ ਲਿਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਏ ਤੇ ਨਾਲੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਲਈ ਏ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਗੱਲ ਇਹ ਵੇ ਕਿ ਅਵਤਾਰ ਦੀ ਸਫ਼ਰ ਵਾਲੀ ਵਾਸਕਟ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਰਹੀ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਸਫ਼ਰ ਵਾਲੀ ਵਾਸਕਟ ਕਿ ਸਮਗਲਿੰਗ ਵਾਲੀ ਵਾਸਕਟ ?

ਮਾਂ ਜੀ : ਬਸ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਟਿਚਕਰਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਭਲਾ ਇਸ ਵਿਚ ਟਿਚਕਰ ਵਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਏ ? ਨਾਲੇ ਆਪੇ ਤੇ ਫੇਰ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਵਾਸਕਟ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਸਿਫ਼ਤਾਂ ?

ਬਾਊ ਜੀ : ਅਖੇ ਵਾਸਕਟ ਦੀਆਂ ਦਸ ਚੋਰ ਜੇਬਾਂ ਨੇ, ਚੀਜ਼ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਾ ਲਵੋ, ਕੋਈ ਭਾਵੇਂ ਲੱਖ ਤਲਾਸ਼ੀਆਂ ਲਵੋ, ਲੱਭੇ ਹੀ ਨਾ। ਬਾਕੀ

ਤੂੰ ਦੇਖ ਲਵੀਂ ਕਿ ਜੇ ਵਾਸਕਟ ਨਾ ਲੱਭੀ, ਅਵਤਾਰ ਸਫ਼ਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਕਿਉਂ ?

ਬਾਊ ਜੀ : ਕਿਉਂਕਿ ਸਫ਼ਰ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਜਾਣਦਾ ਏ ਤੇ ਇਸ ਸਫ਼ਰ ਦਾ ਵਾਸਕਟ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਇਹ ਕੋਈ ਅਨੋਖੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਵਾਸਕਟਾਂ ਬਨਾਉਣੀਆਂ ਹੀ ਪੈਂਦੀਆਂ ਨੇ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਕਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਵਾਸਕਟਾਂ ?

ਮਾਂ ਜੀ : ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੋਰ ਜੇਬ ਹੋਣ, ਸਾਡੇ ਲਾਲਾ ਜੀ ਜਦੋਂ ਪਿੰਡੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਸੌਦਾ ਲੈਣ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਖਾਸ ਵਾਸਕਟ ਪਾ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੇਬਾਂ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਵੰਡਕੇ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਕਿਉਂ ?

ਮਾਂ ਜੀ : ਤਾਂ ਜੋ ਜੇਬ ਕੁਤਰਾ ਕੋਈ ਇਕ ਜੇਬ ਕੱਟੇ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਮਾਲ ਨਾ ਜਾਏ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਤੇਰੇ ਲਾਲਾ ਜੀ ਤਾਂ ਵਾਸਕਟ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇਬ ਕੁਤਰਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਰਕਮ ਬਚੀ ਰਹੇ। ਪਰ ਤੇਰਾ ਇਹ ਪੁੱਤਰ ਵਾਸਕਟ ਪਾ ਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਜੇਬ ਕੁਤਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਏ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਪਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ?

ਬਾਊ ਜੀ : ਠੀਕ ਹੀ ਪਿਆ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਹਰ ਵਾਰੀ ਜੋ ਏਨੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਏ, ਕਦੀ ਅਲੈਕਟਰਿਕ ਪ੍ਰੈਸ, ਕਦੀ ਮਿਕਸੀ, ਕਦੀ ਵੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਤੇ ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਨਿੱਕ-ਸੁੱਕ। ਉਹ ਕਸਟਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਜਾਂ ਕਸਟਮ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਚੋਰੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਏ, ਫੇਰ ਵੇਚਦਾ ਏ, ਓਹ ਇਹਨੂੰ ਵਪਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਮੈਂ ਇਹਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਬੁੱਕ ਕਿਰਾਇਆ ਦਾ ਖ਼ਰਚ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਏ, ਏਨਾ ਵੀ ਨਾ ਕਰੇ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਨਾ ਕਰੇ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰ ਲਵੇ, ਜ਼ਰੂਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਨੇ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ ਹੋਵੇ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਬਸ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਤੇ ਸਾਡੀ ਬਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਉਹਦਾ ਰਾਹ ਹੋਰ ਏ, ਮੇਰਾ ਰਾਹ ਹੋਰ ਏ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਉਹ ਤਾਂ ਦਿਸਦਾ ਹੀ ਪਿਆ ਏ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮਾਸਟਰੀ ਕਰਕੇ

ਦੋ ਕਮਰਿਆਂ ਦਾ ਮਕਾਨ ਨਾ ਪਾ ਸਕੇ ਤੇ ਉਹਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਕੋਠੀ ਪਾ ਲਈ ਏ। ਤੁਸੀਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਹਾਂ ਬੜੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਇਕ ਕੱਪ ਚਾਹ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਵਾਸਕਟ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

(ਸੁਰਜੀਤ ਚਾਹ ਦੇ ਪਿਆਲੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।)

ਮਾਂ ਜੀ : ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰੇ ਲੱਭੀ ਸੂ ਵਾਸਕਟ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਨਹੀਂ ਮਾਂ ਜੀ, ਪਹਿਲੇ ਅੰਦਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਹੇਠਲੀ ਉਤਲੀ ਕੀਤੀ ਏ, ਹੁਣ ਚੁਬਾਰੇ ਵਿਚ ਇਹੀ ਕੁਝ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣੇ ਨੇ।

(ਸੁਰਜੀਤ ਦੋ ਕੱਪ ਮਾਂ ਜੀ ਤੇ ਬਾਊ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਤੀਜਾ ਕੱਪ ਅਵਤਾਰ ਲਈ ਉਤੇ ਲਿਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।)

ਬਾਊ ਜੀ : ਇਥੇ ਹੀ ਰੱਖ ਦੇ ਸੂ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹਾਂ (ਉੱਚੀ ਸਾਰੀ) ਓਏ ਭਲਿਆ ਲੋਕਾ, ਆ ਦੋ ਘੁਟ ਚਾਹ ਪੀ ਲੈ।

(ਬਾਊ ਜੀ ਚਾਹ ਪੀਂਦੇ ਹਨ, ਅਵਤਾਰ ਫੇਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।)

ਅਵਤਾਰ : ਕੀ ਪਤਾ ? ਆਪ ਰੀਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ ਹੋ ਤੇ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਸਾਰੇ ਰੀਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ ਨੇ, ਇਹ ਚਾਹ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਏ, ਹਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗਰਮਾ ਗਰਮ ਚਾਹ ਦਾ ਪਿਆਲਾ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਧੂੰਆਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਬੂ ਆ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਉਹ ਇਕ ਵਾਸਕਟ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀ ਕੀਮਤ ਰੱਖਦਾ ਏ। ਵੈਸੇ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਐਤਕੀ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਤੋਂ ਕੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਨੇ ?

ਅਵਤਾਰ : ਇਕ ਤਾਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕੈਟਲ ਆ ਰਹੀ ਏ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਸੀ ਚਾਹ ਬਣੇਗੀ ਜੋ ਧੂੰਆ ਵੀ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਬੂ ਵੀ। ਉਹ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਚਾਹ ਦਾ ਰੰਗ ਵੀ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਦਿਸੇਗਾ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਏ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗਵਾਲੀਅਰ ਪੌਟਰੀ ਦੀ ਚਿਕਨੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਚਾਹਦਾਨੀ ਚਾਹ ਦੇ ਸੁਆਦ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਏ, ਉਂਜ ਇਹ ਤਾਂ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕੇ ਲਿਆਉਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਾਸਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਚੋਰ ਜੇਬੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੁਕਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਅਵਤਾਰ : ਬਾਊ ਜੀ, ਇਹ ਕਸਟਮ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦੇਂਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਲੰਘਣ ਦੇਂਦੇ ਨੇ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਫੇਰ ਵਾਸਕਟ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਏ ? ਸਭ ਕੁਝ ਸਿੱਧਾ ਲੈ ਆਇਆ ਕਰ।

ਅਵਤਾਰ : ਵਾਸਕਟ ਵਾਲੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜੇ ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਫੇਰ ਮੈਂ ਕੀ ਖੱਟਿਆ ?

ਬਾਊ ਜੀ : ਯਾਨੀ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋਰ ਪੈਂਦੇ ਨੇ।

ਅਵਤਾਰ : ਨਹੀਂ ਮੋਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਰ ਪੈਂਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਣੀ, ਤੁਸੀਂ ਚਾਹ ਪੀਂਦੇ ਜਾਓ।

ਬਾਊ ਜੀ : (ਚੁਸਕੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ) ਕਿਆ ਸੁਆਦ ਹੈ ਚਾਹ ਦਾ, ਪਰ ਤੇਰੀ ਕਿਸਮਤ

(ਅਵਤਾਰ ਚਾਹ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਘੁੱਟ ਭਰਕੇ ਪਿਆਲਾ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਾਹਲ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਖ਼ਤ ਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਏ, ਉਤੋਂ ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਕਰੋ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਹਮਦਰਦੀ ਕੋਈ ਐਸੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੀ ਐਵੇਂ ਵੰਡੀ ਜਾਏ ਉਂਝ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਏ ਕਿ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਹਰ ਗ਼ਲਤੀ ਲੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਏ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਉਹਦੇ ਮਗਰ ਪਏ ਹੋ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਡਾਂਟ। ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਡਾਂਟਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਗਈ ਸੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਮੋਹਲ ਲਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਹੈ, ਉਹਵੀ ਉਹਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਣਾ ਏ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਹਾਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਅੱਜ ਏ, ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਏ, ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਇਕ ਇਕ ਬੈਂਤ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਇਕ ਇਕ ਪੌੜੀ ਚੜ੍ਹਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਏ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਪਰ ਅਵਤਾਰ ਦੀ ਵਾਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬੈਂਤ ਤੇ ਉਹਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਆ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਏ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਪਰ ਬੈਂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਇਕ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਤ ਵਰਤਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਏ। ਉਂਝ ਮੇਰਾ ਤਜਰਬਾ ਏ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੈਂਤ ਖਾਧੇ ਨੇ, ਉਹ ਕੁਝ ਬਣ ਗਏ ਨੇ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੇਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਏ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਅਵਤਾਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਏ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਸਟਕ ਇਸ ਘਰ ਵਿਚ

ਨਾ ਆਉਂਦੀ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਸਿਆਪਾ ਵਾਸਕਟ ਦਾ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਸਿਆਪਾ ਹੀ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਵਾਸਕਟ ਦਾ ਏ।

(ਅਵਤਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।)

ਮਾਂ ਜੀ : ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰੇ ਕਿਧਰ ਗਿਆ ਏ ਅਵਤਾਰ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਮਹਿਤਾ ਜੀ ਵੱਲ ਗਏ ਨੇ, ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਉਹਦੀ ਵਾਸਕਟ ਹੀ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਲੈ ਮਹਿਤਾ ਕੋਲ ਵੀ ਉਹ ਵਾਸਕਟ ਏ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਅਵਤਾਰ ਕੋਲ ਹੀ ਹੈ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਏ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਐਵੇਂ ਭਾਜੜਾਂ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ, ਰੱਜਦਾ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਅੱਗੇ ਵੀ ਲੋਕ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਅੱਗੇ ਗੱਲ ਹੋਰ ਸੀ ਕਦੀ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੁੱਧ ਅੱਠ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਕਦੀ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ 60 ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਟੀ ਏ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਹੂੰ, ਬਾਬਾ ਆਦਮ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਤੂੰ ਤੇ ਬੜੀ ਮਾਡਰਨ ਹੋ ਗਈ ਏਂ, ਹਾਂ ਤੇ ਇਹ ਸਵੈਟਰ, ਕਿਥੋਂ ਆਇਆ ਏ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਸਵੇਰ ਦਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਏ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਵੇਹਲ ਕਿੱਥੇ ? ਅਵਤਾਰ ਲਿਆਇਆ ਸੀ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਇਹ ਵੀ ਵਾਸਕਟ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਹੋਣਾ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਸਵੈਟਰ ਵਾਸਕਟ ਵਿਚ ਥੋੜਾ ਪੈਂਦੇ ਨੇ, ਵੇਖੋ ਕਿੰਨੀ ਵਧੀਆ ਉਨ ਏ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਹਾਂ ਉਨ ਤਾਂ ਬੜੀ ਵਧੀਆ ਏ, ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਏ ?

ਮਾਂ ਜੀ : ਉਹ ਤਾਂ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਤੋਂ ਲਿਆਇਆ ਸੀ, ਉਂਝ ਕਿਸੇ ਵਲੈਤ ਦਾ ਹੀ ਬਣਿਆ ਹੋਣਾ ਏ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਤਾਹੀਓਂ ਤਾਂ ਵਲੈਤੀ ਮੇਮ ਨੇ ਪਾਇਆ ਏ। ਦੇਖਾਂ ਤਾਂ ਸਹੀ ਕਿਸ ਮੁਲਕ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਏ। (ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਹੱਸਦਾ ਹੈ)

ਮਾਂ ਜੀ : ਕੀ ਹੋਇਆ, ਹੱਸੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

ਬਾਊ ਜੀ : ਗੱਲ ਹੀ ਹੱਸਣ ਵਾਲੀ ਏ, ਇਹ ਸਵੈਟਰ ਜੇ ਤੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਸਿੰਘਾਪੁਰ

ਤੋਂ ਲਿਆਇਆ ਏ, ਕਿਸੇ ਵਲੈਤ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਏ।

ਮਾਂ ਜੀ : ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ ?

ਬਾਊ ਜੀ : ਹਾਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ, ਇਕ ਦੌੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਏ, ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰੋਹਬ ਦੱਸਣ ਲਈ, ਹਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗਵਾਂਢਣਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸੀ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਏ, ਬਸ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਦਾ ਹੀ ਰੋਹਬ ਪਾਈਂ।

(ਬਾਊ ਜੀ ਇਕ ਨੁੱਕਰ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਨੇ।)

ਮਾਂ ਜੀ : (ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ) ਇਹ ਵੀ ਭਲਾ ਕੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਆਪਣੀ ਚੀਜ਼ ਬਾਹਰ ਭੇਜੋ ਤੇ ਫੇਰ ਮਹਿੰਗੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਖਰੀਦ ਕੇ ਲੈ ਆਵੋ।

(ਨਿੱਕੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਗੱਠੜੀ ਘਸੀਟੀ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ।)

ਮਾਂ ਜੀ : ਨਿੱਕੀਏ ਤੂੰ ਕਦੋਂ ਆਈ ?

ਨਿੱਕੀ : ਅੱਜ ਤਾਂ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਜੀ ਮੌਜ ਲੱਗ ਗਈ, ਕਿੰਨੇ ਸਾਰੇ ਕੱਪੜੇ ਮੰਮੀ ਨੇ ਬਾਹਰ ਖਿਲਾਰੇ ਹੋਏ ਨੇ।

ਸੁਰਜੀਤ : (ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ) ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਖਿਲਾਰੇ ਤੇਰੇ ਪਾਪਾ ਨੇ ਖਿਲਾਰੇ ਨੇ ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਲੈ ਆਈ ਏਂ ?

ਨਿੱਕੀ : ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣੇ ਨੇ, ਦੇਖੋ ਮੰਮੀ ਇਹ ਫਰਾਕ ਜਿਹੜੀ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੀ ਮਾਸੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਨਾਈਟੀ ਜਿਹੜੀ ਪਾ ਕੇ ਮੈਂ ਕਵੀਨ ਲੱਗਦੀ ਸੀ ਤੇ ਬੌਬੀ ਵੀਰੇ ਦਾ ਪਜਾਮਾ ਜਿਹੜਾ ਫੈਂਸੀ ਡਰੈਸ ਦੇ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਜੋਕਰ ਬਨਣ ਲਈ ਸਵਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਮੰਮੀ ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਚੁੰਨੀ ਜੋ ਸਟੋਵ ਦੀ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸੜ ਗਈ ਸੀ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਲਿਆ ਦੇ ਇਹਨੂੰ ਪਰਾਂ ਸੁੱਟਾਂ, ਜੇ ਮੈਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹਨੂੰ ਲਾਹਕੇ ਪਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸੁੱਟਦੀ ਤਾਂ ਸੜਕੇ ਮਰ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਨਿੱਕੀ : ਤੇ ਫਿਰ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫੜ ਲੈਣਾ ਸੀ, ਮਾਂ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਬਾਊ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੈਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਕਿਥੋਂ ਪਤਾ ਏ ਵੱਡੀ ਬੇਬੇ ਨੂੰ।

ਨਿੱਕੀ : ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਕਿੰਨੀ ਪੜ੍ਹਦੀ ਏ, ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਵੀ ਸਟੋਵ ਦੀ ਅੱਗ ਨਾਲ ਮਰ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਉਹਦੇ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਵੀ, ਦਾਦੀ ਮਾਂ

ਨੂੰ ਵੀ ਤੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪਕੜ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਰਲਕੇ ਜਾਣਕੇ ਕਿੰਨੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਾਣਕੇ ਕਿਉਂ ਮਾਰਦਾ ਏ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਭੈੜੇ ਬੰਦੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਨਿੱਕੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨਹੀਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੋਚਦੀਆਂ।

ਨਿੱਕੀ : ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਤਾਂ ਬੜੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਸੋਚਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਮੰਮੀ ਦੇਖੋ ਇਹ ਵਾਸਕਟ।

ਸੁਰਜੀਤ : (ਚੌਂਕ ਕੇ) ਵਾਸਕਟ ? ਕਿਥੇ ?

ਨਿੱਕੀ : (ਵਿਖਾ ਕੇ) ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਗੁੱਡੇ ਲਈ ਬਣਾਈ ਸੀ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਮੈਂ ਸਮਝਿਆ ਉਹ ਵਾਸਕਟ ਲੱਭ ਗਈ ਏ।

ਨਿੱਕੀ : ਕਿਹੜੀ ਵਾਸਕਟ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੇਰੇ ਪਾਪਾ ਦੀ ਵਾਸਕਟ।

ਨਿੱਕੀ : ਉਹ ਜਿਹੜੀ ਬਰਾਊਨ ਰੰਗ ਦੀ ਏ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਹਾਂ ਬਰਾਊਨ ਰੰਗ ਦੀ ਏ।

ਨਿੱਕੀ : ਜਿਸਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਕਟ ਨੇ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਕਟ ਨੇ।

ਨਿੱਕੀ : ਤੇ ਹਰ ਪਾਕਟ 'ਤੇ ਜ਼ਿਪ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਨੇ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਹਾਂ, ਹਰ ਪਾਕਟ 'ਤੇ ਜ਼ਿਪ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਏ, ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਏ ?

ਨਿੱਕੀ : ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਏ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਕਿੱਥੇ ਵੇ ਉਹ ?

ਨਿੱਕੀ : ਉਹ ਤਾਂ ਬੌਬੀ ਵੀਰਾ ਪਾ ਗਿਆ ਏ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੂੰ ਦੌੜ ਕੇ ਜਾ, ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਤੇ ਦੱਸ ਕਿ ਵਾਸਕਟ ਲੱਭ ਗਈ ਏ। ਲੈ ਉਹ ਆ ਹੀ ਗਏ ਨੇ।

(ਅਵਤਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।)

ਅਵਤਾਰ : ਮਹਿਤਾ ਘਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਪਰ ਵਾਸਕਟ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਏ, ਉਹ ਬੌਬੀ ਪਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਬੌਬੀ ਆ ਵੀ ਗਿਆ ਜੇ।

(ਬੌਬੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਵਾਸਕਟ ਹੈ।)

ਅਵਤਾਰ : ਬੌਬੀ ਇਹ ਵਾਸਕਟ ਤੂੰ ਕਿਥੇ ਪਾ ਗਿਆ ਸੀ ?

ਬੌਬੀ : ਪਾਪਾ ਮੇਰਾ ਅੱਜ ਹਿਸਟਰੀ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਸੀ।

ਅਵਤਾਰ : ਇਮਤਿਹਾਨ ਤੇ ਵਾਕਸਟ ਦਾ ਕੀ ਤੁਅੱਲਕ ?

ਬੌਬੀ : ਪਾਪਾ ਤੁਸੀਂ ਦਸਦੇ ਸੀ ਕਿ ਇਹਦੇ ਸੀਕਰਟ ਪਾਕਟ ਨੇ, ਜੋ ਕਿਸੇ

ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ, ਮੈਂ ਹਿਸਟਰੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈਪਟਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਕਟ ਵਿਚ।

ਅਵਤਾਰ : ਬਾਊ ਜੀ, ਇਹ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਨ ਦਾ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ, ਲਿਆ ਬੌਬੀ ਇਹ ਵਾਸਕਟ ਏਧਰ।

ਬੌਬੀ : ਪਰ ਪਾਪਾ ਏਹਦੇ ਪਾਕਟ ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰ ਲਵਾਂ।

(ਹੁਣ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਜ਼ਿਪ ਖੋਲਦਾ ਹੈ।)

ਮੋਰੀਆ ਕਾਲ- ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਾਲ।
ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਾਹ ਤੁਗਲਕ- ਇਕ ਬੇਵਕੂਫ ਬਾਦਸ਼ਾਹ
ਰਜ਼ੀਆ ਸੁਲਤਾਨ- ਜਿਸਨੇ ਇਕ ਗ਼ੁਲਾਮ ਨਾਲ ਇਸ਼ਕ ਕੀਤਾ।
ਬਾਬਰ- ਮੁਗ਼ਲੀਆ ਰਾਜ ਦਾ ਬਾਨੀ।
ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ਸੂਰੀ- ਜਿਸਨੇ ਜਰਨੈਲੀ ਸੜਕ ਬਣਾਈ।
ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ- ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਏਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ।
ਜਹਾਂਗੀਰ- ਜਿਸਨੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਪਾਈਆਂ।
ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ- ਇਕ ਕੱਟੜ ਬਾਦਸ਼ਾਹ।
ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ- ਜਿਸਨੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਇਆ
ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ- ਜਿਸਨੇ ਲੰਗੋਟੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿੱਤੀ
1947- ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ।
1947 ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ- ਚੋਰ ਬੋਝਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਸਕਟਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ।

ਅਵਤਾਰ : ਤੇ ਤੂੰ ਇਹ ਵਾਸਕਟ ਨਕਲ ਲਈ ਪਾ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ?

ਬਾਵੂ ਜੀ : ਬਰਖ਼ੁਰਦਾਰ ਜੇ ਆਪ ਵਾਸਕਟ ਰਾਹੀਂ ਸਮਗਲਿੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਏਂ ਤਾਂ ਬੇਟਾ ਨਕਲ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਕਾ ਏ।

ਪਿਤਾ ਪਰ ਪੁੱਤ, ਘੋੜੇ ਪਰ ਘੋੜਾ,
ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਥੋੜ੍ਹਾ।
ਲੱਖ ਚੋਰੀਆਂ ਲੱਖ ਯਾਰੀਆਂ
ਲੱਖ ਕੂੜੀਆਂ ਲੱਖ ਗਾਲ
ਲੱਖ ਠੱਗੀਆਂ ਪਹਿਨਾਮੀਆਂ
ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਜੀਅ ਨਾਲਿ।

ਐਕਟ ਦੂਜਾ

ਨਿੱਕੀ : ਬੌਬੀ ਵੀਰੇ ਰਾਤ ਤਾਂ ਤੂੰ ਕਮਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਪਾਪਾ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ।

ਬੌਬੀ : ਹਾਂ ਪੂਰੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ।

ਨਿੱਕੀ : ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਡਰਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਵਾਰੀ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਚਪੇੜ ਪਈ ਕਿ ਪਈ।

ਬੌਬੀ : ਚਪੇੜ ਕਿਉਂ ਪੈਂਦੀ ? ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਹ ਬੌਬੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਚੋਰ ਬੋਝਿਆਂ ਵਾਲੀ ਵਾਸਕਟ ਪਾ ਕੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਨਿੱਕੀ : ਨਾ ਹੁਣ ਤੂੰ ਕੀ ਏ ?

ਬੌਬੀ : ਹੁਣ ਮੈਂ ਬਾਊ ਜੀ, ਉਰਫ਼ ਮਾਸਟਰ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਂ ਤੇ 70 ਪਰਸੈਂਟ ਨੰਬਰ ਲੈ ਕੇ ਮੈਰਿਟ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਹਾਂ।

(ਸੁਰਜੀਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ)

ਸੁਰਜੀਤ : ਆਹੋ ਹੁਣ ਤੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਨੰਬਰ ਕੀ ਲੈ ਆਇਆ ਏਂ, ਹੁਣ ਤੂੰ ਪਾਪਾ ਅੱਗੇ ਬੋਲੇਂਗਾ, ਤੈਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਏ।

ਬੌਬੀ : ਮੈਂ ਮੰਮੀ, ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੜਕ ਪਏ ਸਨ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਸ ਏਨਾ ਹੀ ਆਖਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਆਪ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅੱਗੋਂ ਕੀ ਕੀ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹੱਕ ਸੀ ਦਾਦਾ ਜੀ ਬਾਰੇ ਊਲ ਜਲੂਲ ਬੋਲਦੇ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੇਰੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਤੇਰੇ ਪਾਪਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਹ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਆਖਣ ਤੂੰ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਏ ?

ਬੌਬੀ : ਤੇ ਪਾਪਾ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਨੇ, ਮੈਂ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਆਖਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਕੌਣ ਹੋ ? ਵੈਸੇ ਮੈਂ ਸੌਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਪਹਿਲੇ ਗੁਸਤਾਖੀ ਕਰਨੀ ਤੇ ਫੇਰ ਸੌਰੀ ਕਰ ਦੇਣੀ, ਏਹੀ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਏ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ?

ਨਿੱਕੀ : ਹਾਂ ਮੰਮੀ, ਸਾਡੀ ਟੀਚਰ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਗਲਤੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੋਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਆਖੋ।

(ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ।)

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਲੈ ਬੌਬੀ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ।

ਬੌਬੀ : ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ?

ਮਾਂ ਜੀ : ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਈ ਕਿ ਰੱਬ ਸਭ ਨੂੰ ਸੁਮੱਤ ਦੇਵੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ। (ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਸੁਰਜੀਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦਿੰਦੇ

ਹੋਏ) ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰੇ ਇਹ ਅਵਤਾਰ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ ਏ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਏ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਉਠ ਗਏ ਨੇ।

ਬੌਬੀ : ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਏ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਆਏ ਸਨ, ਪਾਪਾ ਦੇ ਖਾਸ ਬੰਦੇ ਨੇ, ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਜਿਤਾਇਆ ਸੀ, ਰਾਤ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਲੜ ਪਏ ਹੋਣੇ ਨੇ ਤੇ ਪਾਪਾ ਸੁਲਾਹ ਕਰਾਉਣ ਗਏ ਹੋਏ ਨੇ। (ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ) ਦਾਦੀ ਜੀ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਚਾ ਰੱਖਣਾ, ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਏ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਅੱਛਾ ਬਹੁਤਾ ਬੋਲ ਨਾ, ਜਾ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ, ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਬਰੇਕਫ਼ਾਸਟ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਫੇਰ ਕਾਹਲ ਪਾ ਦੇਵੇਂਗਾ। ਤੇ ਨਿੱਕੀਏ ਤੂੰ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਏਂ, ਤੂੰ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ, ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ?

ਨਿੱਕੀ : ਜਾਣਾ ਏ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਤੇ ਨਿੱਕੀਏ ਤੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਲੈ ਲੈ।

ਨਿੱਕੀ : ਮੈਂ ਦਾਦੀ ਜੀ, ਹਾਲੇ ਬੁਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਉਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆਈਆਂ ਨੇ ਤੇ ਇਹਨੇ ਬੁਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

(ਦਾਦਾ ਜੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ)

ਦਾਦੀ ਜੀ : ਅੱਜ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਕਾਹਦਾ ਏ ?

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਇਸ ਲਈ ਏ ਕਿ ਰੱਬ ਸਭ ਨੂੰ ਸੁਮੱਤ ਦੇਵੇ ਤੇ ਉਹ ਅਮਨ ਸ਼ਾਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੋੜ ਏ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਕਿਉਂ ?

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਘਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਕਲੇਸ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਕੇ ਨੇ, ਅਵਤਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਊ ਜੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕੀ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਭਲੀਏ ਲੋਕੇ ਬੱਚੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਿਖਾਇਆਂ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਦੇ, ਸਗੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵੇਖਦੇ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦੇ ਨੇ।

(ਥੋੜ੍ਹਾ ਵਕਫ਼ਾ/ਦਾਦਾ ਜੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨੇ ਤੇ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬੈਠਦੀ ਹੈ।)

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੀ ਏ ? ਕੌਣ ਕੌਣ ਮਰਿਆ ਏ ? ਕਿਥੇ ਫਸਾਦ ਹੋਏ ਨੇ ? ਜਹਾਜ਼ ਕਿਥੇ ਡਿਗਿਆ ਏ ? ਕੌਣ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਏ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਏ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਪਹਿਲੇ ਤੂੰ ਮੁਹੱਲੇ ਦੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਬੁਲਟਿਨ ਸੁਣਾ ਲੈ, ਜੋ

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਏ- ਕੌਣ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰ ਏ, ਕਿਸਦੇ ਘਰ ਪੋਤਰਾ ਹੋਇਆ ਏ, ਕਿਦ੍ਹੀ ਕਿਦ੍ਹੀ ਸੱਸ ਦੇ ਗੋਡੇ ਪੀੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਏ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਕੀ ਮਤਲਬ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਇਹ ਸੱਸਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਏ ਕਿ ਨੂੰਹ ਘਰ ਆਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੱਸ ਦੇ ਗੋਡੇ ਪੀੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਏ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਏ ਕਿ ਮੈਂ ਗੋਡੇ ਪੀੜ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹਾਂ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਥੋੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਏ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਸਾਰੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤ੍ਰਾਟਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ (ਸੁਰਜੀਤ ਚਾਹ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ) ਨਾਲੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਨੂੰਹ ਸੱਸ ਨੂੰ ਲੜਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਲੜਦੀਆਂ (ਸੁਰਜੀਤ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ) ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਝਗੜੇ ਹੋਵੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਓ (ਸੁਰਜੀਤ ਨੂੰ) ਹਾਂ ਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰੇ ਅਵਤਾਰ ਨੂੰ ਅੱਜ ਆਲੂਆਂ ਵਾਲਾ ਪਰੌਂਠਾ ਪਕਾ ਦੇਵੀਂ, ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਅਡਾ ਟੋਸਟ ਖਾ ਖਾ ਕੇ ਅੱਕ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਏ, ਆਲੂਆਂ ਦੇ ਪਰੌਂਠੇ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ ਨੇ, ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜ਼ਿਦ ਕਰਕੇ ਪਰੌਂਠਾ ਮੰਗਦਾ ਸੀ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਤੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਕੀ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਏ, ਇਹ ਨੂੰਹ ਰਾਣੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀ ਏ, ਇਹਨੂੰ ਵੀ ਤਾਂ ਇਸ ਘਰ ਵਿਚ ਆਇਆਂ ਵੀਹ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਨੇ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਜੋ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਏ, ਉਹ ਵਹੁਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਹੀ, 1940 ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਕਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਘਰ ਵਿਆਹੀ ਆਈ ਸਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਗੱਲ ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਕੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਤੁਹਾਡੀ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਸ਼ਕਾਇਤ ਏ ਕਿ ਆਪਣਾ ਅਵਤਾਰ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਹਰ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ ?

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਸ਼ਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਬੇਸ਼ਕ ਆਪਣੀ ਵਹੁਟੀ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛੇ, ਪਰ ਪੁੱਛੇ ਤਾਂ ਸਹੀ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ। ਇਸ ਗਲੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮਰਦ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਲੈ ਮੈਂ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ?

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਗੱਲ ਲੈ ਲਵੋ, ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਚਾਰ ਬੰਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਏ

ਕਿ ਰਾਮ ਸਰਨ ਮੁਹੱਲੇ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਏ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ ਹੋਏ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਆਹੋ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਉਹ ਮੁਹੱਲਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਹਦੇ ਕਾਰੇ ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਰਾਮ ਸ਼ਰਨ ਦੀ ਮਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਅਵਤਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਉਹਦੀ ਖਾਸ ਦੋਸਤੀ ਏ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਮੈਨੂੰ ਅਵਤਾਰ ਦੇ ਕਾਰੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਕੀ ਕਾਰੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਉਹ ਕਰਦਾ ਏ ਜਾਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਏ, ਪਹਿਲੇ ਇਹ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਵਾਲਾ ਧੰਦਾ ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਦਲਾਲੀ ਦਾ ਧੰਦਾ, ਪਹਿਲੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਪੈਸਾ ਬਣਾਓ, ਸਰਕਾਰੇ ਦਰਬਾਰੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਰਸੂਖ ਬਣਾਓ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਸਤੇ ਮੁੱਲ ਅਲਾਟ ਕਰਵਾਓ ਤੇ ਫੇਰ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਵੇਚੋ, ਭਰਿਸ਼ਟ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੋ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਲਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਿਆ, ਹੱਦ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਏ, ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਲਤ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਉਹਦਾ ਉਠਣਾ ਬੈਠਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਏ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਘਰ ਲਕਸ਼ਮੀਂ ਆਉਂਦੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਘਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖ਼ਰਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਏ, ਇਹ ਸੜੇ ਪਿਆਜ਼ ਹੀ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਸੇਰ ਮਿਲਦੇ ਨੇ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਸੇਰ ਨਹੀਂ ਕਿਲੋ, 20 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਸੇਰ ਤੋਂ ਕਿਲੋ ਬਣਿਆਂ, ਪਰ ਤੇਰਾ ਵੱਟਾ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਬੰਦੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੇ, ਵੱਟੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਤੁਸੀਂ ਬਦਲੇ ਹੋ ? 20 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਅਵਤਾਰ ਬਾਰੇ ਵਤੀਰਾ ਬਦਲਿਆ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਵਤੀਰਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲੇ ਜੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇ, ਉਹ ਹਰ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਏ, ਤੇ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਏ ਭਾਵੇਂ ਸਮਗਲਿੰਗ ਦੀ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਦਲਾਲੀ ਦੀ ਹੋਵੇ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਇਹੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿੰਨੀ ਆਂ। ਵੱਟਾ, ਵੱਟਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਏ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਲੋ

ਦਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਸੇਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਮੈਂ ਗੱਲ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸਾਂ, ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਰਾਮ ਸ਼ਰਨ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਹਿਮੈਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਹਮਾਇਤ ਕਰਾਂ, ਜੇ ਉਹ ਬੰਦਾ ਬੇਈਮਾਨ ਏ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਪਰ ਉਹਨੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਨੇ।

(ਬੌਬੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ)

ਬੌਬੀ : ਪਰ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲਈ ਇਕ ਫੁੱਟੀ ਕੌਡੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਏ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਲੈ ਸੁਣ ਲੈ।

ਬੌਬੀ : ਅਖੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਨਾਸਤਕ ਸੀ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਲੈ ਭਲਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਏ ਮੈਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਫਾਂਸੀ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਗਲੀ ਗਲੀ ਉਹਦੀਆਂ ਘੋੜੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਸਨ।

ਦਾਦੀ ਜੀ : ਲੈ ਬੌਬੀ ਹੁਣ ਤੂੰ ਦਾਦੀ ਕੋਲੋਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣ ਤੇ ਮੈਂ ਉਨੇ ਚਿਰ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹ ਲਵਾਂ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਏ ਮੈਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਗੱਲ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਵੀ ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਾਂ, ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਟਕ ਵੀ ਖੇਡਿਆ ਸੀ, ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਬੜਾ ਸੋਹਣਾ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ ਉਹਦਾ? ਇੰਦਰਜੀਤ, ਅਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਾਂ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਸੀ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਬੌਬੀ ਵੇਖ ਲੈ, ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ ਨੇ, ਤੇਰੀ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ।

ਬੌਬੀ : ਦਾਦੀ ਜੀ, ਫੇਰ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ?

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਕਿਹਦਾ?

ਬੌਬੀ : ਇੰਦਰਜੀਤ ਦਾ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਕਿਧਰੇ ਬਦਲੀ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚੋਂ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਤੇਰੀ ਦਾਦੀ ਨੇ ਵਿਯੋਗ ਵਿਚ ਦੋ ਦਿਨ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਖਾਧੀ ਸੀ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਏ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਆਪੇ ਤਾਂ ਤੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਮੈਂ ਉਹਦੀ ਭੈਣ ਬਣਕੇ ਘੋੜੀ ਗਾਈ ਸੀ।

ਬੌਬੀ : ਅੱਛਾ ਦਾਦੀ ਜੀ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡਾ ਭਰਾ ਸੀ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸਭ ਭਰਾ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : (ਤਿੜਕ ਕੇ) ਤੇ ਬੌਬੀ ਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸ ਦੇਵੋ, ਜਿਹੜੀ ਤੁਹਾਡੀ ਭੈਣ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਏ.ਬੀ.ਸੀ. ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਗਲ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣ ਜਾਏ, ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਫਰਕ ਪੈਂਦੇ, ਗਵਾਂਢ ਏ, ਵਿਗਾੜਨੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਏ।

(ਅਵਤਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।)

ਅਵਤਾਰ : ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜਨੀ, ਬਾਊ ਜੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਤਾਂ ਨਾ ਸਹੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਬਿਨਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਚੁਣ ਲਿਆ ਏ।

ਬੌਬੀ : ਪਰ ਪਾਪਾ ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਕਿ ਉਹਦਾ ਕਰੈਕਟਰ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਅਵਤਾਰ : ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਰਹਿ।

ਬੌਬੀ : ਸੌਰੀ।

ਅਵਤਾਰ : ਕਰੈਕਟਰ ਵਰੈਕਟਰ, ਇਹ ਸਭ ਥੋਥਲੀਆਂ ਗੱਲਾ ਨੇ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਏ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਏ, ਹੁਣ ਅਨਾਥ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਆਸ਼ਰਮ ਵੀ ਉਹਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਏ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਰਾਮ ਸ਼ਰਨ ਦੀ ਮਾਂ ਦੱਸਦੀ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹੀ ਉਸਨੇ ਆਸ਼ਰਮ ਦੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਇਕ ਚੰਗੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਤੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਰਾਮ ਸਰਨ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ।

ਬੌਬੀ : ਪਰ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲਈ ਪੈਸਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਅਵਤਾਰ : ਮੈਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹਦਾ ਕਹਿਣਾ ਏ ਕਿ ਮੁੰਡਿਆਂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਅੱਤ ਚੁੱਕੀ ਏ, ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਣਗੇ ਤੇ ਮੱਛਰਨਗੇ। ਵੱਡਿਆਂ ਦੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣਗੇ, ਤੇ ਉਹ ਠੀਕ ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਏ।

ਬੌਬੀ : ਪਾਪਾ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਵੈਸੇ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਅਸੀਂ ਖੋਲ੍ਹ ਲਈ ਏ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਸੌ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਪਣੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿਚੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਇਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤੀ ਏ, ਬਿੱਲ ਉਹ

ਦਿਆ ਕਰਨਗੇ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਕੋਈ ਦਲਾਲੀ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਬਸ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਸਾ ਉਜਾੜਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਬੁੱਢੇ ਵੇਲੇ ਜੇ ਬਿਮਾਰ ਪੈ ਗਏ ?

(ਸੁਰਜੀਤ ਆਉਂਣੀ ਹੈ।)

ਦਾਦੀ ਜੀ : ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਇਹ ਨੂੰਹ ਸਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇਗੀ।

ਬੌਬੀ : ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਮੰਮੀ ਨਾਲ ਜਾਇੰਟ ਐਕਾਊਂਟ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਆਹੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵੇ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਆਹੋ ਨੇੜੇ ਹੈ ਤੇ ਇਹਦਾ ਮੈਨੂੰ ਫ਼ਖਰ ਵੀ ਏ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਮਾਂ ਜੀ ਆਪਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਗੱਲ ਪਈ ਕਰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਆਸ਼ਰਮ ਦੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ ਪਈ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਨੱਸ ਗਈ ਹੋਣੀ ਏ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਨਹੀਂ ਮਾਂ ਜੀ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੱਸਦੀ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਰਾਮ ਸਰਨ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਸ਼ਰਮ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਏ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਇਹ ਸਭ ਐਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ, ਲੋਕ ਉਹਦੇ ਤੋਂ ਸੜਦੇ ਨੇ।

(ਉਠਦੀ ਹੈ)

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਹੁਣ ਤੂੰ ਤੁਰ ਕਿੱਧਰ ਪਈ ਏਂ ?

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਮੈਂ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇ ਆਵਾਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਿਆ ਏ ਉਹਦਾ ਪੁੱਤ।

(ਨਿੱਕੀ ਦੌੜੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ)

ਨਿੱਕੀ : ਮੰਮੀ ਮੰਮੀ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਕੀ ਗੱਲ ਏ ਨਿੱਕੀ ?

ਨਿੱਕੀ : ਰਾਮ ਸ਼ਰਨ ਅੰਕਲ ਦੇ ਘਰ ਪੁਲਿਸ ਆਈ ਏ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਛਾਉਣੀ ਵਾਲੀ ਕੋਠੀ ਵਿਚੋਂ ਕੁੜੀ ਲੱਭੀ ਏ ਜੋ ਰਾਤ ਤੋਂ ਆਸ਼ਰਮ ਤੋਂ ਗੁੰਮ ਸੀ ਤੇ ਅੰਕਲ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਫੜ ਵੀ ਲਿਆ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਰਾਮ ਸ਼ਰਨ ਦੇ ਘਰ ਪੁਲਿਸ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆ ਸਕਦੀ ਏ ? ਉਹ ਉਹਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੜ ਸਕਦੀ ਏ ? ਮੈਂ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ।

(ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਓਏ ਰਾਮ ਸਰਨ ਤੇਰਾ ਕੱਖ ਨਾ ਰਹੇ, ਤੂੰ ਵੀ ਗਊ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ

ਭੇੜੀਆ ਨਿਕਲਿਆ।
ਬੱਗੇ ਬੱਗੇ ਕੱਪੜੇ ਤੀਰਥ ਮੰਝ ਵਸੰਦ,
ਘੁਟ-ਘੁਟ ਜੀਆ ਖਾਵਣੇ ਬਗੈ ਨ ਕਹੀ ਅੰਨ

ਐਕਟ ਤੀਜਾ

(ਦਾਦਾ ਜੀ ਆਮ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਆ ਕੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।)

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਆ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲਵੋ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਅਵਤਾਰ ਨੇ ਖਾ ਲਈ ਏ ?

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਖਾਂਦਾ ਪਿਆ ਏ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਫੇਰ ਉਹ ਖਾ ਲਵੇ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਖਾ ਸਕਦਾ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਫੇਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰਸੋਈ ਵੱਖ ਕਰ ਲਵੋ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਮੇਰਾ ਵੱਸ ਚੱਲੇ ਤਾਂ ਰਸੋਈ ਕੀ, ਘਰ ਹੀ ਵੱਖ ਕਰ ਲਵਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਥੇ ਆਪਣਾ ਸਾਹ ਘੁੱਟਦਾ ਦਿੱਸਦਾ ਏ।

(ਅਵਤਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।)

ਅਵਤਾਰ : ਮਾਂ ਜੀ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਨੇ ਬਾਊ ਜੀ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਥੋਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਤੇ ਮੇਰਾ ਸਾਹ ਘੁੱਟਦਾ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਫੇਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਹ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਏ, ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਵਿਖਾਓ ਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਓ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਓਏ ਵੱਡੇ ਸਿਆਣਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਹ ਮੇਰਾ ਤੇਰੇ ਕਰਕੇ ਘੁੱਟਦਾ ਪਿਆ ਏ। ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦੇਵੇਂ ਤੇ ਥਾਣੇ ਤੋਂ ਉਹਨੂੰ ਛੁਡਵਾ ਕੇ ਲਿਆਵੇ।

ਅਵਤਾਰ : ਪਰ ਉਹ ਬੇਕਸੂਰ ਸੀ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਕਿਉਂ ਬੇਕਸੂਰ ਸੀ ? ਕੀ ਉਹ ਕੁੜੀ ਉਹਦੀ ਕੋਠੀ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ ਸੀ ?

ਅਵਤਾਰ : ਲੱਭੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਉਥੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਈ ਸੀ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਤੈਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਏ ?

ਅਵਤਾਰ : ਇਹ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅੱਗੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਏ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਕਿਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਏ ? ਇਹ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ ਤੇ ਕਿਸੇ ਤੋ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿਸ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਵਾਇਆ ਗਿਆ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਵਾਇਆ ਗਿਆ ਏ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ, ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ, ਹੋਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ?

ਅਵਤਾਰ : ਪਰ ਬਿਆਨ, ਬਿਆਨ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਏ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਏ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਪਰ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਉਹਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ?

ਅਵਤਾਰ : ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਮੁਹੱਲੇ ਦਾ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਧਾਨ ਏ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਉਹ ਮੁਹੱਲੇ ਦਾ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਧਾਨ ਏ, ਤੇ ਤੂੰ ਬਲਾਕ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਏ, ਇਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਮਦਦ ਤਾਂ ਕਰਨੀ ਹੋਈ, ਤੇ ਤੂੰ ਇਹ ਕਿਉਂ ਭੁੱਲਦਾ ਏਂ ਕਿ ਤੂੰ ਵੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਬਾਪ ਏਂ, ਤੇਰੇ ਬਾਰੇ ਨਿੱਕੀ ਕੀ ਸੋਚੇਗੀ ? ਬੌਬੀ ਕੀ ਸੋਚੇਗਾ ?

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਹੌਲੀ ਬੋਲੋ, ਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸੁਣ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਸਮਝਣਗੇ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਤੂੰ ਨਾ ਵਿਚ ਬੋਲ, ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਲੈਣ ਦੇ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਹ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਹੱਥ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਬਾਊ ਜੀ ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਦੇਣ ਏ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਕਮ ਅਜ਼ ਕਮ ਕਿਸੇ ਬਦਕਾਰੀ ਦਾ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਤਾਂ ਨਾ ਬਣ, ਉਹਦੀ ਵਕਾਲਤ ਤਾਂ ਨਾ ਕਰ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਏ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਏ ਕਿ ਤੂੰ ਏਨਾ ਢੀਠ ਤੇ ਬੇਸ਼ਰਮ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਿਆ ਏਂ ?

ਅਵਤਾਰ : ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀ ਬਹਿਸ ਕਰਨੀ ਏ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਣਨੀ ਏ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਮੈਂ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤ ਗਲ ਕਿਉਂ ਸੁਣਾਂ (ਬੈਠਦੇ ਹੋਏ) ਅੱਛਾ ਦੱਸ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਨਾਂ ਹੇਂ, ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਵੀ ਸੁਣਦੀ ਪਈ ਏ, ਲੰਮੀ ਚੌੜੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੀਂ, ਦੋ ਟੂੱਕ ਜਵਾਬ ਦੇਈਂ, ਜੇ ਤੇਰੀਆਂ ਰਗ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਲਹੂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਤਾਸੀਰ ਏ, ਤਾਂ ਸੱਚੋ ਸੱਚ ਦੱਸੀਂ ਕਿ ਤੂੰ ਵਾਕਈ ਰਾਮ ਸਰਨ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਸਮਝਦਾ ਏਂ ?

ਅਵਤਾਰ : ਨਹੀਂ, ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਫੇਰ ਤੂੰ ਉਹਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ? ਕਿਉਂ ਉਹਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ।

ਅਵਤਾਰ : ਇਹ ਮੇਰੀ ਮਜਬੂਰੀ ਸੀ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਕੀ ਮਜਬੂਰੀ ਸੀ ? ਇਕ ਬੰਦਾ ਸ਼ਰ੍ਹੇਆਮ ਬਦਕਾਰੀ ਕਰੇ, ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਖੇਡੇ ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਬਦਕਾਰੀ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰੇ।

ਅਵਤਾਰ : ਅਗਲੇ ਹਫਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਏ ਕਿ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਵੇ, ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਏ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਏ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਤਾਂ ਬਿੱਲੀ ਥੈਲੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ। ਮੇਰਾ ਸ਼ੱਕ ਠੀਕ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੂੰ ਲੁੱਚਿਆਂ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਢਾਣੀ ਦਾ ਮੋਹਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਏਂ।

ਅਵਤਾਰ : ਬਾਊ ਜੀ ਮੈਂ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਹਾਲੀ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਜੀਣਾ ਏ, ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਕੁਨ ਰਿਟਾਇਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਮੈਂ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬੇਸ਼ਕ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਹਾਲੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਤੇ ਸੁਣ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਲੀਕ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਏ, ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਦੁਸ਼ਮਣ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਏ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਪਤਾ ਏ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਵਿਚ ਨਾ ਬੋਲ ਤੇ ਸੁਣ ਓਏ ਬਲਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਚੋਰ ਉਚੱਕੇ 'ਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਊ ਬੰਦੇ ਵੀ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੇ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਾਊ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 45 ਸਾਲ ਕਸੂਰ ਹੀ ਇਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੀਆਂ ਇਖਲਾਕੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਤਹਿਸ ਨਹਿਸ ਹੁੰਦੇ ਵੇਖਦੇ ਰਹੇ ਨੇ ਤੇ ਬੋਲੇ ਨਹੀਂ।

ਅਵਤਾਰ : ਬੋਲਕੇ ਕੀ ਬਣਾ ਲੈਣਗੇ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਇਹ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ ਤੇ ਤੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਦੱਸ ਦਿਆਂ ਕਿ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਬੌਬੀ ਤੇ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਕਾਹਦਾ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਏ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਰਾਮ ਸਰਨ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਭਿਜਵਾਣਗੇ ਚੈਨ

ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ।

ਅਵਤਾਰ : ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਪਤਾ ਏ ਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਹਿ ’ਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ। ਬੁੱਢੀ ਤੁਹਾਡੀ ਉਮਰ ਹੋ ਗਈ ਏ, ਪਰ ਚੈਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠੋਗੇ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਇਸ ਵਿਚ ਕੀ ਸ਼ੱਕ ਏ ਕਿ ਮੈਂ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਉਮਰ ਦੇ ਦੋ ਚਾਰ ਸਾਲ ਹੋਰ ਜੀਅ ਲਵਾਂਗਾ ਪਰ ਮੱਤ ਭੁੱਲ ਕਿ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵੀ ਹੁਣ ਹੱਕ ਜਿਤਲਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆ ਗਈ ਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਔਸਤਨ 50-60 ਸਾਲ ਹੋਰ ਜੀਣਾ ਏ ਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਦ ਇਖਲਾਕੀ ਦਾ ਗੰਦ ਪਾਓ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਖੇਡੋ।

ਅਵਤਾਰ : ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਏ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਭੁੱਲੀ ਨਹੀਂ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਹਾਂ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਅਸਰ ਥੱਲੇ ਆ ਗਏ, ਤੁਹਾਡੇ ਚਮਚੇ ਬਣ ਗਏ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਏ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ।

ਅਵਤਾਰ : ਅੱਛਾ ਠੀਕ ਏ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੋ, ਪਰ ਰੋਟੀ ਆ ਕੇ ਖਾ ਲਵੋ। ਤੁਹਾਡੀ ਨੂੰਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਕੇ ਵਰਤ ਰੱਖ ਕੇ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਏ ਕਿ ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਬਾਊ ਜੀ ਨਹੀਂ ਖਾਣਗੇ, ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਾਏਗੀ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਖਾ ਲੈਨਾ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਇਕ ਗੱਲ ਯਾਦ ਰੱਖੀਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਤੂੰ ਪੈ ਗਿਆ ਏਂ, ਇਹਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਣਾ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਏ ਤੇਰੇ ’ਤੇ ਅਸਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। (ਦਾਦਾ ਜੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ)

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਵੇ ਪੁੱਤਾ, ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਊ ਜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਵੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਧਿਆਨ ਦੇਵੀਂ।

ਅਵਤਾਰ : ਧਿਆਨ ਕੀ ਦੇਵਾਂ ਮਾਂ ਜੀ, ਬਸ ਪੁਰਾਣੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਚੰਮੜੇ ਹੋਏ ਨੇ, ਇਕ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਲੋਕ ਲਿਖ ਕੇ ਫਰੇਮ ਕਰਵਾਇਆ ਹੋਇਆ ਏ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਡਰਾਇੰਗ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ :
ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮਸਕੀਨੀਆ ਆਪ ਨਿਵਾਰ ਤਲੇ
ਬਡੇ ਬਡੇ ਅਹੰਕਾਰੀਆ ਨਾਨਕ ਗਰਬਿ ਗਲੇ।

ਅਵਤਾਰ : ਮਾਂ ਜੀ ਇਹ ਸਭ ਕਹਿਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ, ਮਸਕੀਨ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸੁਖੀ ਵਸਦੇ ਨੇ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਭੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ,

ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਵਸਾਂ। ਨਾ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਵਿਚ ਰਲਦੇ ਵੇਖਿਆ ਏ ? ਇਥੇ ਸਭ ਐਸ਼ਾ ਪਏ ਕਰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਬਾਊ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਚੀ ਬੋਲਦੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਏ।

ਮੂਰਖ ਸਚਿ ਨਾ ਜਣਨੀ, ਮਨ ਮੁਖੀ ਜਨਮ ਗਵਾਇਆ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਕਾਹੇ ਆਇਆ।

ਐਕਟ ਚੌਥਾ

(ਅਵਤਾਰ ਟੈਲੀਫੂਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ)

ਅਵਤਾਰ : (ਫੂਨ 'ਤੇ) ਮਹਿਤਾ ਜੀ, ਹੁਣ ਢਿੱਲ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਆਪਣਾ ਦਬਾਅ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਜਿਨਾਂ ਚਿਰ ਐਲਾਨ ਨਾ ਹੋ ਜਾਏ... ਬੱਸ ਮੈਂ ਵੀ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ।

(ਸੁਰਜੀਤ ਨਾਸ਼ਤਾ ਲਿਆ ਕੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।)

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਏ ਬੌਬੀ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਪਤਾ ਏ, ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਏ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕਰਕੇ ਘਰੋਂ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਏ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ?

ਅਵਤਾਰ : ਮੈਂ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਮੈਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨੋਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਉਂਝ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੇ ਕਰਕੇ ਘਰੋਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਜਿਹੜੇ ਉਹਨੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਣ ਲੈ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉਹਦਾ ਨਾਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਨੌਜੁਆਨਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ ਏ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਕਿਉਂ ਉਹਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਏ ?

ਅਵਤਾਰ : ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ? ਉਹ ਜਾਣੇ ਜਾਂ ਉਹਦੇ ਪਿਆਰੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਜਾਨਣ। ਰਾਮ ਸਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਥਾਣੇ ਘਿਰਾਉ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਹਦੇ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਏ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਘਿਰਾਓ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਕੀਤਾ ਵੀ ਠੀਕ ਸੀ ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਰਾਮ ਸਰਨ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਾਉਣਾ।

ਅਵਤਾਰ : ਜੇ ਹੱਥ ਲਾ ਵੀ ਲਿਆ ਤਾਂ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾ ਕੀ ਵਿਗੜ ਗਿਆ– ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਝੁੱਕ ਗਏ, ਪਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਪੂਰਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣਗੇ ਤੇ ਤੂੰ ਪੁੱਛਦੀ ਏਂ ਕਿ ਬੌਬੀ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ? ਬੌਬੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਭੀੜ ਦਾ ਲੀਡਰ ਸੀ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਫੇਰ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਿਸ ਕੰਮ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਅਵਤਾਰ : ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਇਸ ਘਰ ਵਿਚ ਕਦਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਏ ? ਦੁਨੀਆਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਸੌ ਕੰਮ ਕਢਵਾਉਂਦੀ ਏ ਪਰ ਇਥੇ ਤਾਂ ਹਰ ਇਕ ਦਾ ਮੂੰਹ ਸੁੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਏ, ਸੁੱਜਿਆ ਰਹੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਏ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਬਨਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਤੇ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ ਪਰ ਘਰ ਵਿਚ ਤਾਂ, ਜਦੋਂ ਦਾ ਬੌਬੀ ਗਿਆ ਏ, ਇਕ ਵੀਰਾਨੀ ਛਾ ਗਈ ਏ, ਬਾਊ ਜੀ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲੇਟੇ ਲੇਟੇ ਬਸ ਛੱਤ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਮਾਂ ਜੀ ਵੀ ਹੁਣ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਪਰ ਆ ਕੇ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੁਣ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਨੇ, ਨਿੱਕੀ ਤਾਂ ਬਸ ਬਿਲਕੁਲ ਮਸੋਸੀ ਗਈ ਏ ?

ਅਵਤਾਰ : ਕੀ ਸਾਰਾ ਕਸੂਰ ਮੇਰਾ ਏ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਪਤੈ ? ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਏ ਕਿ ਇਸ ਘਰ ਦਾ ਅਮਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਏ ਤੇ ਕਦੀ ਕਦੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਡਰ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਏਂ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਹੋਰ ਕਿਹਨੂੰ ਕਵਾਂ ? ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਮੰਨੋ, ਬੌਬੀ ਨੂੰ ਆਖ ਵੇਖ ਕੇ ਘਰ ਲੈ ਆਵੋ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਤਾਂ ਘਰੋਂ ਗਿਆ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਉਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣ ਲੱਗਾ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਪਾਪਾ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਬੋਲਣ, ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਬੋਲਣ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਏ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਘਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਉਹਦੀ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰਕੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ

ਏ, ਇਹ ਮੁੰਡੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਏ ਕਿ ਮੈਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦੇਵਾਂ। ਪਹਿਲੇ ਰਾਮ ਸਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਚੁੱਕੀ ਰੱਖਿਆ, ਉਹ ਕੁਝ ਠੰਢਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੋਏ ਫਸਾਦਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੀ ਇਖ਼ਲਾਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਏ। ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਮੰਦਰ ਮਸੀਤਾਂ ਢਾਹੋ– ਤੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਬਰ ਕਰ ਮੈਂ ਕੋਈ ਰਾਹ ਲੱਭਾਂਗਾ। ਉਹਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ (ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ)

ਤੇ ਮਾਂ ਜੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਏ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਵੀ ਸੁੱਖ ਦੇਵੋ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦੇਵੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਪੁੱਤਰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਂਗੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸੁੱਖਾਂਗੀ ਕਿ ਬੌਬੀ ਘਰ ਆਵੇ ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਨਿੱਕੀ ਨਾਲ ਵਾਇਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਏ, ਉਹ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗੀ (ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ)

ਸੁਰਜੀਤ : ਹੁਣ ਵੇਖ ਲਵੋ, ਮਾਂ ਜੀ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ?

ਅਵਤਾਰ : ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਉ, ਪਰ ਮੈਂ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਕਰਕੇ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ। (ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਹਉਮੈ ਈਰਖਾ ਰੋਗ ਹੈ, ਦਾਰੂ ਭੀ ਇਸ ਮਾਹਿ
ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾ ਗੁਰ ਦਾ ਸਬਦ ਕਮਾਹੇ ॥

(ਸੁਰਜੀਤ ਬਰਤਨ ਵਗੈਰਾ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿੱਕੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।)

ਨਿੱਕੀ : ਮੰਮੀ ਮੰਮੀ ਬੌਬੀ ਵੀਰੇ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਏ ਮੇਰੇ ਵੱਲ, ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲ (ਅਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੇ) ਦਾਦਾ ਜੀ, ਦਾਦੀ ਜੀ ਬੌਬੀ ਵੀਰੇ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਏ।

(ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦਾਦਾ ਜੀ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦਾਦੀ ਜੀ ਸਭ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿੱਕੀ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਖਿੱਚਦੇ ਬਿਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦਾਦੀ ਜੀ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ।)

(ਨੋਟ: ਇਹ ਸਾਰਾ ਐਕਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਇਕ ਤਰੰਗ ਸਾਰੇ ਲੰਘ ਗਈ ਹੈ।)

ਨਿੱਕੀ : (ਚੁੱਧਰਾਣੀਆਂ ਵਾਂਗ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਲੀਡਰ ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ

ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਿਆਰੇ ਦਾਦਾ ਜੀ– ਮੈਨੂੰ ਇਥੇ ਆਇਆਂ ਵੀਹ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਨੇ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਗ਼ਲਤ ਉਹਨੂੰ ਗਿਆਂ 21 ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਨੇ, ਮੈਂ ਤੇ ਉਂਗਲੀਆਂ 'ਤੇ ਗਿਣੇ ਹੋਏ ਨੇ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਤੂੰ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਚਿੱਠੀ ਸੁਣਨ ਦੇ, ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਰਨਿੰਗ ਕੁਮੈਂਟਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਏ। ਇਥੇ ਘਰ ਨਾਲੋਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਏ, ਭਾਵੇਂ ਘਰ ਵਰਗੇ ਕਰੈਕਟਰ ਇਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਦੇ ਨੇ, ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਇਕ ਬੌਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਸਟਲ ਦਾ ਡੈਡੀ ਸਮਝਣਾ ਏ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਰੋਅਬ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ– ਅਖੇ ਮੈਂ ਇਸ ਹੋਸਟਲ ਦਾ ਡੈਡੀ ਹਾਂ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਹਰ ਗੱਲ ਮੰਨਣੀ ਪਵੇਗੀ– ਮੈਂ ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਡੈਡੀ ਏਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਗਰੈਂਡ ਡੈਡੀ ਹਾਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਰੋਅਬ ਅੱਗੇ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਝੁਕਿਆ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਉਹ ਆਪਣੇ ਡੈਡੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਝੁਕਿਆ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡੈਡੀ ਅੱਗੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਕ ਸਕਦਾ ਏ।

ਨਿੱਕੀ : ਇਹ ਤਾਂਉਹਨੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲਈ ਏ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਦੇਣ ਏ, ਨਾ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਡਰਦੇ ਹਾਂ।

ਦਾਦੀ ਜੀ : ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬੜਾ ਡਰਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹੋ, ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਏ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਡਰੀ ਨਹੀਂ– ਹਾਂ ਤੇ ਨਿੱਕੀਏ ਅੱਗੋਂ ਪੜ੍ਹ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇੰਝ ਲਗਦਾ ਏ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੌਬੀ ਸਾਹਮਣੇ ਖਲੋਤਾ ਏ।

ਆਵਾਜ਼ : ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਤੇ ਫੇਰ ਉਹਨੇ ਰੋਅਬ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਹੋਰ ਵੀ ਉਹਦਾ ਰੋਅਬ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋ ਗਏ ਨੇ, ਤੇ ਕੁਝ ਨੇ ਤਾਂ ਆ ਕੇ ਇਕ ਦਮ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਪਾ ਲਈ ਏ। ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਬੌਬੀ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਕਵਾਲਟੀ ਹੈ।

ਦਾਦੀ ਜੀ : ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਵਤਾਰ 'ਤੇ ਗਿਆ ਏ, ਵੇਖ ਲਵੋ ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਲੀਡਰ ਏ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਅਵਤਾਰ ਤੇਰਾ, ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਲੀਡਰ ਏ। ਬੌਬੀ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ ਤੇ ਨਿੱਕੀਏ ਅੱਗੋਂ ਪੜ੍ਹ।

ਨਿੱਕੀ : ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਬੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ

ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਏ। ਦਾਦੀ ਜੀ ਦੀ ਵੀ। ਦਾਦੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਟੋਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਮੈਂ ਬੜਾ ਮਿਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਟੋਰੀ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਚੋਰ ਆਇਆ ਸੀ (ਦਾਦੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ) ਦਾਦੀ ਜੀ ਇਹ ਸਟੋਰੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਸੁਣਾਵਾਂਗੀ।

ਨਿੱਕੀ : ਨਹੀਂ ਦਾਦੀ ਜੀ ਹੁਣੇ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਪਹਿਲੇ ਚਿੱਠੀ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਲੈ।

ਨਿੱਕੀ : ਨਹੀਂ ਦਾਦੀ ਪਹਿਲੇ ਸਟੋਰੀ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਤਾਂ ਸੁਣ (ਦਾਦਾ ਜੀ ਉੱਠਕੇ ਜਾਣ ਲਗਦੇ ਹਨ), ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਸੁਣ ਲਵੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੀ ਸਟੋਰੀ ਵੱਢਦੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ– ਹਾਂ ਤੇ ਨਿੱਕੀਏ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਏ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਜਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਸਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਵੇਲਿਆਂ 'ਚ ਚੋਰੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਆਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਨਿੱਕੀ : ਉਹ ਕਿਉਂ ?

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਉਦੋਂ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ। ਲੋਕ ਗਹਿਣਾ ਗੱਟਾ ਘਰ ਹੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਸੰਨ੍ਹਾਂ ਲਗਦੀਆਂ ਸਨ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਹੁਣ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸੰਨ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀਆਂ, ਸੰਨ੍ਹਾਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਅਦਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ ਨੇ ਤੇ ਨਾਲੇ ਚੋਰ ਵੀ ਅਗਲੇ ਚੋਰਾਂ ਵਾਕਣ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਅੱਗੇ ਚੋਰਾਂ ਦੇ ਅਸੂਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਰਾਤ ਸਾਡੇ ਘਰ ਚੋਰ ਆਏ, ਉਸ ਰਾਤ ਮੇਰੀ ਭਾਬੀ ਦੇ ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਦਾਈ ਵੀ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ।

ਨਿੱਕੀ : ਦਾਈ ?

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਮਤਲਬ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਨਰਸ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਮਾਂ ਸਾਡੀ ਕਦੀ ਅੰਦਰ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਕਦੀ ਬਾਹਰ। ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਲਾਲਾ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਤਜੌਰੀ ਦੀ ਚਾਬੀ ਮੰਗੀ। ਲਾਲਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਚਾਬੀ ਬੇਸ਼ਕ ਲੈ ਲਓ ਪਰ ਚੋਰੀ ਅੱਜ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਘਰ ਨਵਾਂ ਜੀਅ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਰੌਲੇ ਗੋਲੇ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਤੇ ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਏ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਆ ਜਾਣਾ।

ਨਿੱਕੀ : ਤੇ ਚੋਰ ਮੰਨ ਗਏ ?

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਸੀਂ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਵਚਨ ਦੇਵੋ

ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸੋਗੇ। ਲਾਲਾ ਜੀ ਨੇ ਵਚਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਚੋਰ ਜਦੋਂ ਅਗਲੀ ਰਾਤ ਆਏ ਤਾਂ ਲਾਲਾ ਜੀ ਨੇ ਚਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਮਾਲ ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਗੰਢੜੀ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ, ਜਦ ਉਹ ਚੱਲਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਨਿੱਕੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੋਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ।

ਨਿੱਕੀ : ਕਿਹੜਾ ਨਿੱਕਾ ਬੱਚਾ ?

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਜਿਹੜਾ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਜੰਮਿਆ ਸੀ, ਕਾਕਾ ਸੀ।

ਨਿੱਕੀ : ਮੇਰੇ ਗੁੱਡੇ ਵਾਂਗ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਹਾਂ ਤੇਰੇ ਗੁੱਡੇ ਵਾਂਗ, ਤੇ ਚੋਰਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਕਾਕੇ ਦੇ ਰੋਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਗੰਢੜੀ ਬੂਹੇ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਇਹ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸ਼ਗਨ ਦੇ ਦੇਣਾ।

ਨਿੱਕੀ : ਲੈ ਕਿਆ ਬਾਤ ਚੋਰਾਂ ਦੀ, ਐਕਸੀਲੈਂਟ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਹੁਣ ਤੂੰ ਸਟੋਰੀ ਸੁਣ ਲਈ, ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣ ਲਿਆ ਕਿ ਚੋਰਾਂ ਦੇ ਅਸੂਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਅੱਗੇ ਚੋਰ ਵਿਚਾਰੇ ਚੋਰ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਚੋਰ ਸਗੋਂ ਹਾਕਮ ਨੇ। ਹੋਰ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਏ ?

ਨਿੱਕੀ : (ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੋਈ) ਅਸੀਂ ਜੇਕਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੱਬ ਬਣਾਇਆ ਏ, ਇਥੇ ਉਹ ਵੀ ਲੋਕ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਕੱਟੜ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀ ਏ- ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਸਮਝਦੇ ਨੇ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ। ਇਥੇ ਮੈਨੂੰ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਕਿ ਧਰਮ ਇਕ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਏ ਤੇ ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਕੱਟੜਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਜਨੂੰਨ, ਤੇ ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੀ ਟੂਕ ਕਿ ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਮਨੁੱਖ ਹੱਥੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਲੁੱਟ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਉਨਾਂ ਚਿਰ ਸਾਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ, ਉਥੇ ਮੈਂ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਟੂਕ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, "ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮਸਕੀਨੀਆ ਆਪ ਨਿਵਾਰ ਤਲੇ, ਬਡੇ ਬਡੇ ਅਹੰਕਾਰੀਆ ਨਾਨਕੁ ਗਰਬਿ ਗਲੇ" ਮੇਰਾ ਕਮਰਾ ਹੌਲੇ ਹੌਲੇ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਹੈਡ ਕਵਾਟਰ ਬਣ ਗਿਆ ਏ- ਦੀਪਕ ਨੇ ਜੋ ਏਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨੇੜੇ ਦਾ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਿਆ ਏ, ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਇਕ ਕੁਟੇਸ਼ਨ (ਦੁਨੀਆਂਭਰ ਦੇ ਮੇਹਨਤ ਕਸ਼ੋ ਇਕ ਹੋ ਜਾਓ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਗਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੰਜ਼ੀਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਇਕ ਜਹਾਨ ਹੈ- ਮੇਰੇ

ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨਿੱਕੀ ਜਦੋਂ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ, ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਬਾਰੇ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸਾਂਗਾ ਤੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਾਂਗਾ।

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰੇਗਾ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਕਾਇਲ ਹਾਂ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ : ਆਹੋ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਏ। ਨਿੱਕੀ ਹੋਰ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਏ ?

ਨਿੱਕੀ : ਬਸ ਇਹੋ ਲਿਖਿਆ ਏ ਕਿ ਦਾਦਾ ਜੀ, ਦਾਦੀ ਜੀ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਯਾਦ ਦੇਣੀ ਤੇ ਮੰਮੀ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਏ, ਨਿੱਕੀਏ ਮੈਨੂੰ ਮੰਮੀ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਏ। ਮੰਮੀ ਸਾਡੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪੁੰਜ ਨੇ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਏ ਕਿ ਮੇਰੇ ਘਰੋਂ ਆਉਣ ਬਾਅਦ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਦੁੱਖ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ ਏ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੰਤਾ ਵਾਂਗ ਜੋ ਹਰ ਦੁੱਖ ਸਹੀ ਜਾਂਦੀ ਏ, ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਤੂੰ ਮੰਮੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਰਹੀਂ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੇ ਪਾਪਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਏ ?

ਨਿੱਕੀ : ਹਾਂ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਸਤਿਕਾਰ ਭਰੀ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਆਖਣੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਦੌੜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਏ ਤੇ ਇਸ ਦੌੜ ਵਿਚ ਬੇ ਅਸੂਲਾਪਨ, ਝੂਠ ਫ਼ਰੇਬ, ਚੋਰੀ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਸਭ ਜਾਇਜ਼ ਨੇ– ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸੀਂ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਲੜਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਕਲੱਬ ਦਾ ਅਹਿਦ ਹੈ– ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵਾਂਗਾ। ਤੇਰਾ ਵੀਰ, ਬੌਬੀ।

(ਚਿੱਠੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਵਤਾਰ ਟੁੱਟੀ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਵੀ ਉਠਕੇ ਜਾਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਭੀ ਉੱਠਦੀ ਹੈ। ਨਿੱਕੀ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਭ ਵੱਲ ਵੇਖਦੀ ਹੈ।)

ਸੁਰਜੀਤ : ਬੌਬੀ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਏ ਨਿੱਕੀ ਵੱਲ।

ਅਵਤਾਰ : ਕੀ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਏ ਉਹਨੇ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ਼ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਹਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਜਿਆ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਏ, ਤੇ ਦੱਸਣ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਦੋ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੇ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੋਂ ਚਿੱਠੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਾਂ ਕਿ ਖ਼ਬਰ ਬਾਰੇ।

ਸੁਰਜੀਤ : ਕੀ ਗੱਲ ਏ ? ਜਲਦੀ ਦੱਸੋ।

ਅਵਤਾਰ : ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਏ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਚਿੱਠੀ...।

ਸੁਰਜੀਤ : ਕੀ ਚਿੱਠੀ ਏ ?

ਅਵਤਾਰ : ਚਿੱਠੀ ਬੌਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਏ। ਬੌਬੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਏ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਉਹਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੰਗੀਨ ਜ਼ੁਰਮਾਂ ਦੀ ਦਫ਼ਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਏ। ਉਹਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਗਏ ਨੇ ਇਹਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਉਹਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰ ਏ ਕਿ ਉਹ ਨੂੰ ਤਸੀਹਾ ਘਰ ਵਿਚ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੁਮਕਿਨ ਏ ਕਿ ਉਹਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾਕੇ ਉਹਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ।

(ਦਾਦੀ ਜੀ, ਦਾਦੀ ਮਾਂ, ਨਿੱਕੀ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।)

ਸੁਰਜੀਤ : ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਚਿੱਠੀ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਆ ਗਏ ਹੋ ?

ਅਵਤਾਰ : ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਦਾ ?

ਸੁਰਜੀਤ : ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਦੇ ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਵਜ਼ੀਰੀ ਪਿਆਰੀ ਏ। ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਪਿਆਰੀ ਏ।

ਅਵਤਾਰ : ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ... ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਦਾ ਚਿੱਠੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂਭਾਣਾ ਵਰਤ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

(ਸੁਰਜੀਤ ਪਹਿਲੇ ਸੁੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਫੇਰ ਪਾਗਲਾਂ ਵਾਂਗ ਅਵਤਾਰ ਨੂੰ ਗਲੇ ਤੋਂ ਫੜ ਲੈਂਦੀ ਏ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਉਹਦੀ ਛਾਤੀ ਪਿੱਟਦੀ ਏ, ਉਧਰੋਂ ਦਾਦੀ ਦਾ ਉੱਚਾ ਹਉਕਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਕੀ ਭੈਭੀਤ ਹੋਈ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੀ ਬਗਲ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਡਸਕੋਰੇ ਨਿਕਲੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਵਤਾਰ ਸੁੰਨ ਹੈ।)

ਦਾਦਾ ਜੀ : ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰੇ ਹੌਸਲਾ ਕਰ। ਇਹ ਤੇਰੇ ਕੱਲੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਅੱਗ ਤਾਂ ਘਰ ਘਰ ਪੁੱਜ ਗਈ ਏ। ਜਦੋਂ ਨਿਮਾਣਾ ਬਣ ਕੇ ਜੀਣ ਦੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਹੀ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਤੋਂ ਕੌਣ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

(ਅਵਤਾਰ ਵੀ ਹੌਲੇ ਹੌਲੇ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਗਈਆਂ ਹੋਣ।)

ਪਿੱਠ ਭੂਮੀ ਤੋਂ : ਸੁਖੀ ਵਸੈ ਮਸਕੀਨੀਆ, ਆਪ ਨਿਵਾਰ ਤਲੇ।
ਬਡੇ ਬਡੇ ਅਹੰਕਾਰਆ, ਨਾਨਕ ਗਰਬਿ ਗਲੇ॥

(ਸਮਾਪਤ)